AANBIEDINGSFORMULIER

Aanbiedingsformuliernummer : SG191003-6

Datum **:** 27 september 2019

Agendapunt en onderwerp **:** 6. Stand van zaken Diffuus Lood

Aangeleverd door **:** 5.1, 2, e 5.1, 2, e

Stukken bij het agendapunt

Omschrijving (titel)	Voortraject	Auteur(s)	Nummer
Concept "diffuus lood onder de Omgevingswet"		5.1, 25.1, 5.1, 2, e iov wg diffuus lood	PT190919-6a

Tevens wordt verwezen naar de UP voortgangsrapportage juni-aug 2019, onderdeel: "Diffuse bodemverontreinigingen (artikel 7)".

Wijze van afdoening :
[x] Inhoudelijke bespreking
[ ] Hamerstuk
[ ] Ter Kennisname

TOELICHTING

1. Programmateam (23 mei 2019):

PT adviseerde SG OB&G:

- om via de koepels waar nodig provincies en bevoegd gezag gemeenten te stimuleren om te komen tot een lands dekkend beeld van de opgave diffuus lood;
- Het UP te verzoeken de provincies en gemeenten indien noodzakelijk en gewenst hierbij te ondersteunen door het opstellen van een meetstrategie en het bijeenbrengen van de door provincies en gemeenten verkregen gegevens over het voorkomen van diffuus lood zodat een uniform landelijk beeld kan worden verkregen. Tevens wordt de SG gevraagd zich uit te spreken of ze het wenselijk vindt dat er naar vormen van medefinanciering wordt gezocht van deze onderzoeken, en zo ja, onder welke voorwaarden.
- VNG en IenW te verzoeken namen aan te dragen voor de vertegenwoordigers in de strategische kernteam diffuus lood die duiding geeft aan huidige regelgeving in relatie tot de huidige gezamenlijke aanpak.
- Te besluiten om de opdracht van dat strategische kernteam te verbreden met nieuwe stoffen.

2. SG OB&G (3 juli 2019)

In het verslag is het volgende opgenomen onder agendapunt 5. Diffuus lood:

- I&W 5.1, 2, e ligt notitie even kort toe. Aantal provincies en gemeenten zijn actief aan de slag, andere hebben een nog meer afwachtende houding. Niet duidelijk is of afwachten terecht is, omdat er geen onderzoek is gedaan. Binnen de werkgroep, PBBS en PT is aangedrongen om tot een landsdekkend beeld te komen. Deze oproep leidt niet overal tot de gewenste actie.
- Veel gemeenten weten nog niet of ze een opgave hebben. In de lood werkgroep zitten juist de partijen die al overtuigd zijn. Het gaat nu om de partijen die ontkennen of afwachten. Gemeenten willen graag hier communicatie op inzetten, maar weten nog niet wat en zullen afstemming zoeken met de provincies en I&W. Provincies zouden de problematiek in BOOG kunnen bespreken.
- UP 5.1, 2, e vraagt of we dit neer kunnen leggen bij het Kernteam van Lood? 5.1, 2, e geeft aan dat dit mogelijk niet gaat werken, er is een andere druk nodig. 5.1, 2, e suggereert of het misschien in het Bestuurlijk overleg neergelegd kan worden?

- Besluit: IenW gaat na of dit op de bestuurlijke agenda gezet kan worden. De agendacommissie zal bespreken op welke wijze de betreffende bevoegde overheden tot actie kunnen worden aangezet.

3. Werkgroep diffuus lood (4 september 2019)

In werkgroep is gesproken over de door SG geformuleerde hoofdvraag: "hoe bevoegde overheden te activeren tot inventarisaties?". Advies is mede gebaseerd op eerdere producten, gevoerde discussies en deels nog in ontwikkeling zijnde producten van de werkgroep:

- definitief juridische analyse "lood onder Wbb"
- uitkomst bestuurlijke overleg najaar 2018
- (concept) handreiking "Inventarisatie lood" en reacties daarop
- concept juridische analyse "Diffuus Lood onder de OW" (bijgevoegd)
- inzichten uit het traject warme overdracht

Doel van de samenwerking (met ondersteuning van het UP) is om alle betrokken partijen (dus inclusief kleinere gemeentes) te faciliteren bij een voor al die partijen wettelijk passende, billijke en maatschappelijk (financiële) verantwoorde afhandeling van de diffuus lood opgave, voor de korte termijn passend binnen de oude regelgeving van de Wbb en de langere termijn binnen de Omgevingswet. Inzicht in de omvang van de loodproblematiek staat daarbij voorop met het oog op het faciliteren van niet Wbb bevoegd gezag gemeentes in het kader van de warme overdracht en de afspraken voor na 2020. Als een provincie geen inventarisatie uitvoert, dan kan gemeente onder de Omgevingswet alleen een programma opstellen. De mogelijkheden daarvan zijn beperkter en hierbij is de zorg dat kleinere gemeenten niet de capaciteit of financiële middelen hebben om een dergelijk programma op te starten.

De werkgroep diffuus kwam hierbij tot de volgende (tussen)aanbevelingen:

- stimuleer partijen middels een aantal hulplijnen: bewustwording, communicatie, bestuurlijke aandacht, inhoudelijke en (indien nodig) financiële ondersteuning tot het uitvoeren van de nog ontbrekende inventarisaties naar de omvang loodproblematiek
- voor de inhoudelijke ondersteuning zal de werkgroep de opgestelde handreiking "Inventarisatie lood" en juridische analyse "lood onder de OW" definitief maken en breed onder de aandacht brengen bij de betrokken partijen.
- Eventueel verdere aandacht vragen voor deze aanpak en daarvoor gewenste acties via een bestuurlijk traject (ook bestuurlijke afspraken over bodembeheer na 2020).
- De werkgroep ziet op dit moment geen meerwaarde instellen kerngroep (tenzij combi met nieuwe stoffen).

Tav (concept) handreiking "Inventarisatie lood":

- reacties op (concept) handreiking gaan over beleidsmatige deel (Hfst 1 & 3) en niet over het inhoudelijke deel van het stappenplan (Hfst 2)
- Rode draad uit de reacties is dat het beleidsmatige deel direct discussies geeft over de (on)mogelijkheden en keuzes voor omgang met diffuus lood, waardoor het zetten van de concrete (eerste) stap van inventarisatie niet van de grond komt.
- Gezien hoofdwens van inzage in de omvang van problematiek, stelt de werkgroep voor om onderdeel beleid/handelingskader uit de handreiking te halen en te beperken tot inventarisatiestappen.
- Gezien de eerdere wens van een handreiking, gaat de wg ervanuit dat hiermee een aantal partijen kan starten.
- Bij het in beeld brengen van de omvang van de problematiek kan gebruik worden gemaakt van historische info over ouderdom wijken etc aangevlogen vanuit analyse rapport LDB en werkvoorraad.

Tav notitie “lood onder de OW”

- Uit de analyse blijkt dat mogelijkheden tav diffuus lood (en pfas?) onder OW beperkt zijn. De wg ziet hierin een aanleiding om partijen bewust te maken van het belang van een inventarisatie van de omvang van de loodproblematiek in deze periode.
    - Toevalsvondst: vermoedelijke diffuse loodlocaties vallen hier niet onder, want niet onverwacht. Gaat bij lood ook niet om “acute” risico’s.
    - Geen vangnetregeling, Wat als toch locatie aan licht komt die voorheen spoedlocatie zou zijn? Wat betekent dat voor verantwoordelijkheid overheid?
    - Wat als ingezette gebruiksadviezen niet voldoende effectief blijken te zijn, en dus beoogde bescherming niet plaatsvindt? Mogelijk aansprakelijkheid gemeente.
- Afgesproken wordt om deze memo na te zenden voor de bespreking van de handreiking in PBBS (5 september)

Tav inzet hulplijnen:

- De rol van de werkgroep is vooral gericht op toegankelijk maken van bestaande kennis en inzichten. Daarnaast heeft de werkgroep in het agenderen van de andere hulplijnen (bewustwording, communicatie, bestuurlijke aandacht en financiering).
- Er zijn al een aantal (concept) producten beschikbaar als handreiking inventarisatie, MKBA beheersmaatregelen, juridische notities (Wbb/OW), SIKB richtlijnen onderzoek speeltuinen, Lopend RIVM onderzoek “gebruiksadviezen”, Praktijkervaringen, Oprichten COP, kennisproject bestuurlijke samenwerking etc.
- Belangrijke eerste stap op korte termijn is komen tot inventarisatie van de opgave. Tav mogelijke inzet drie overige hulplijnen:
    - Geld: Extra financiering voor uitvoeren van de inventarisatie kan helpen.
    - Tijd: wordt niet meteen als oplossing gezien, veel zal worden opgelost bij duidelijke afspraken tussen provincies en gemeenten.
    - Bestuurlijke aandacht: bij uitblijven inventarisatie bespreken op bestuurlijk niveau.
    - Proces: Ondanks raakvlakken weinig afstemming spoor PFAS. Wel met warme overdracht proces.
- Werkgroep stelt voor om afhankelijk van reactie in PBBS te verkennen, of en zo ja hoe vanuit ministerie, VNG of IPO de inventarisatie gestimuleerd kan worden.

Tav verdere aandachtspunten:

- In de aanbiedingsbrief zal verwezen worden naar de beleidsmatige stappen en de verkenning van mogelijkheden onder de OW. Overweging om aanbiedingsbrief vanuit de wg diffuus (UP) danwel Rijk te versturen.
- VNG kan in ledenbrief verwijzen naar belang inventarisaties ihkv warme overdracht
- Hoewel niet relevant voor warme overdracht is van belang dat ook een beeld is van de opgave bij Wbb-bevoegd gezag gemeentes.
- Goede afstemming met RIVM project “bruikbaarheid van inzet gebruiksaanwijzingen”
- Aandacht voor aantal onduidelijkheden rondom lood, bv
    - welke info-overdracht ihkv warme overdracht.
    - zorgen over de registratie van diffuus lood (onder de aandacht brengen van gebruiksadviezen bij nieuwe bewoners of latere generaties).
- De problemen met diffuus lood (maar ook met bijvoorbeeld PFAS) zijn overal vergelijkbaar en daarom efficiënter als centraal wordt geregeld

4. PBBS-vergadering (5 september 2019)

Voornoemde besproken onderwerpen zijn gepresenteerd en besproken in PBBS-vergadering. Daarbij is PBBS tot volgende conclusies gekomen:

- Meeste provincies zijn voornemens inventarisaties uit te voeren conform handreiking (1 partij niet en 1 partij nog onduidelijk)
- Duidelijk is dat dit niet geheel vergelijkbare eindproducten zal opleveren. De mate waarin de verschillende stappen worden uitgevoerd zal per provincie anders zijn.
- Uitwisseling van inzichten zal moeten plaatsvinden in afgeschermde omgeving (ivm ontbreken van bestuurlijke afspraken)
- Doorlooptijd: Welke opleverdatum wordt afgesproken: aantal provincies gaan opdracht aanbesteden (kost tijd). Eind dit jaar niet haalbaar, februari 2020 lijkt haalbaar.
- Beschikbare budget tbv snelle start (besproken is zelfde bedrag als vorig PT; schatting 200.000 euro totaal)

ADVIES PT AAN SG OB&G:

- In te stemmen met voorstellen faciliteren van onderzoek om te komen tot een Lands dekkend beeld, met uitzonding van het voorstel van het beschikbaar stellen van financiële middelen.
- Advies om, gezien de recentelijke ontwikkelingen, af te zien van de vorming van een kernteam diffuus lood.

Partijen hebben aangegeven om op basis van de definitieve versie van het juridische rapport "Diffuus lood onder de Omgevingswet", nog een analyse te willen uitvoeren naar de verantwoordelijkheden.

GERVAAGD BESLUIT SG OB&G:

- kennis te nemen van positieve voornemen provincies voor uitvoeren van inventarisaties diffuus lood, met voorbehoud van twee provincies,
- in te stemmen met faciliteren van onderzoek om te komen tot een Lands dekkend beeld via voorgestelde stappenplan:
    - februari 2020 als streefdatum te hanteren voor opleveren van het Lands dekkend beeld;
    - er is nog geen behoefte aan een financiële ondersteuning voor het uitvoeren van de inventarisatie;
    - ook bevoegd gezag gemeentes actief te benaderen om te komen tot opgave diffuus lood tbv totale beeld en daarvan een overzicht te maken,
- gezien de recentelijke ontwikkelingen, af te zien van de vorming van een kernteam diffuus lood.